

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van
Zulte
Staatsbaan 148
9870 Zulte

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): |

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: OCMW / RMID / 2023

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 21 maart 2023.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	geen controle uitgevoerd	Bijlage 1: Controle van de medische bewijsstukken, Wet van 02/04/1965
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	geen controle uitgevoerd	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2022	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	geen controle uitgevoerd	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
	Tijdelijke premie COVID	geen controle uitgevoerd	Bijlage 4: Controle van de toelagen, KB n° 47 van 26 juni 2020 met het oog op het toekennen van een tijdelijke premie
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	geen controle uitgevoerd	Bijlage 5: Controle van het Stookoliefonds
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	geen controle uitgevoerd	Bijlage 6: Controle van het Uniek Jaarverslag
7	De behandeling van de knipperlichten	geen controle uitgevoerd	Bijlage 7: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

Bij aanvang van de inspecties waren alle gevraagde stukken beschikbaar. Deze stukken waren van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

Het uitbetalen van een leefloon is geen engagement van het OCMW in een GPMI contract maar wel een wettelijke verplichting. Dit mag niet in de GPMI contracten vermeld worden.

Het OCMW dient de aangevraagde toelage aan de POD MI (op basis van de beslissingen) maandelijks controleren en bij eventuele verschillen dit rechtzetten op de eerstvolgende maandstaat.

Uw centrum beperkt de duur van het GPMI tot 1 jaar. De inspectie stelt voor om in het GPMI enkel de datum van inwerkingtreding te vermelden en binnen een potentiële ruimte/tijd de verschillende doelstellingen te plannen die moeten worden uitgevoerd, aangezien deze plaatsen/tijd variabel kunnen zijn in functie van de doelstellingen.

Algemeen: kennisgevingen en beslissingen bij wisselende inkomsten (deze opmerking werd ook al gemaakt bij de vorige controle RMI dossiers)

RMI dossiers met wisselende inkomsten (bv. ziekte-uitkering, werkloosheid, tewerkstelling, ...) dienen op de betrokken maand (her)berekend te worden. Een stand van zaken na bv. 3 of 6 maand met een éénmalige aanpassing of terugvordering is wettelijk niet toegelaten.

Er werd opgemerkt dat uw OCMW in dossiers met variabele inkomsten en bijgevolg ook een variabel aanvullend leefloon niet voor iedere maand de correcte beslissing neemt noch een correcte kennisgeving verstuurd aan de betrokkene. Voor elke wijziging van het toegekende recht, ongeacht in welke vorm, moet een nieuwe gemotiveerde en betekende beslissing worden opgemaakt en dit moet aangetekend of tegen ontvangstbevestiging worden bezorgd. In artikel 21 §2 van de wet van 26/05/2002 wordt gespecificeerd dat, wanneer de beslissing betrekking heeft op een som geld zij het toegekende bedrag moet vermelden, evenals de berekeningswijze en de periodiciteit.

Het OCMW wordt uitdrukkelijk gevraagd om de correcte werkwijze onmiddellijk te implementeren voor alle betrokken actieve RMI dossiers. Zoniet worden de rechten van de cliënt geschonden.

Algemeen: aanvraag van uittreksels

Aanvraag van uittreksels van de drie maanden die aan de eerste aanvraag voorafgaan:

Bij het onderzoek van het recht moet rekening worden gehouden met de middelen die op het moment van de aanvraag aanwezig zijn; er is geen wettelijke bepaling om rekening te houden met "vroegere" middelen; daarom kan alleen het uittreksel (lopende rekening/eventueel spaarrekening) van de dag van de aanvraag worden gevraagd en niet van de drie maanden die aan de aanvraag voorafgaan.

Het RMI is een recht en het OCMW kan geen waardeoordeel vellen over de uitgaven van de aanvrager in de maanden voorafgaan aan zijn aanvraag.

Systematische aanvraag van alle uittreksels bij de herzieningen (of alle uittreksels van de laatste drie maanden):

De inspectie heeft kunnen vaststellen dat uw centrum vanwege de aanvrager eist om al zijn rekeninguittreksels te tonen, om zo zijn potentieel recht te onderzoeken.

Hoewel het vanzelfsprekend is dat het onderzoek van de bestaansmiddelen van de begunstigde deel uitmaakt van het sociaal onderzoek en dat de kopieën van uittreksels waarop de eventuele maandelijkse bestaansmiddelen verschijnen, kunnen geëist worden, kunnen deze bewijzen ook op andere manieren verkregen worden, via de loonfiches, het overzicht van de vakbond, de uitbetalingskassen en via de KSZ-stromen.

Bovendien vormt de eis om systematisch de volledige rekeninguittreksels van de laatste 3 maanden voor te leggen een onaanvaardbare inbreuk in het privéleven van de gebruiker, een begunstigde van het recht op maatschappelijke integratie is wettelijk niet verplicht om zijn maandelijkse uitgaven voor te leggen aan en te rechtvaardigen voor het OCMW.

De toekenning of de verlening van het RMI laten afhangen aan het voorleggen van deze elementen is evenmin correct; artikel 3 van de wet van 26/05/2002 somt de 6 toekenningsvoorwaarden op van het recht op maatschappelijke integratie en het is niet aan jullie centrum om hier nieuwe voorwaarden aan toe te voegen.

De arbeidsrechtbanken hebben meermaals geoordeeld dat de OCMW's niet systematisch mogen eisen dat elke aanvrager zijn rekeninguittreksels voorlegt bij de herzieningen van een dossier; deze eis is enkel wettelijk gerechtvaardigd als er **concrete en objectieve** aanwijzingen zijn die twijfel doen rijzen over de omvang van de middelen van de betrokken persoon.

Het **Hof van Cassatie** heeft in zijn arrest van 05/09/2016 ook geoordeeld dat een diepgaand bankonderzoek niet gerechtvaardigd is bij gebrek aan voldoende bewijs voor het verbergen van middelen.

De sociale dienst is verplicht om haar praktijken ter zake te herzien.

Bij de volgende inspecties zal de inspecteur/inspectrice er in het bijzonder op letten dat dit soort aanvraag enkel nog wordt geformuleerd in uitzonderlijke situaties, zoals die bepaald worden door het Hof van Cassatie. In het sociaal verslag moet worden uitgelegd waarom er voldoende, concrete en objectieve aanwijzingen zijn voor het verbergen van middelen.

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt:

Voor 1 dossier werd het intake formulier gebruikt van het vorig OCMW. Dit is niet correct. Het intakeformulier dient door het OCMW opgemaakt te worden.

Het uitbetalen van een leefloon is geen engagement van het OCMW in een GPMI contract maar wel een wettelijke verplichting. Dit mag niet in de GPMI contracten vermeld worden.

Het OCMW dient na te gaan of er nog recht is op maximaal 2 jaar betoelaging dakloosheid. Indien aan de voorwaarden voldaan is, kan het OCMW nog aanspraak maken op de toelage.

Uw centrum beperkt de duur van het GPMI tot 1 jaar.

De inspectie stelt voor om in het GPMI enkel de datum van inwerkingtreding te vermelden en binnen een potentiële ruimte/tijd de verschillende doelstellingen te plannen die moeten worden uitgevoerd, aangezien deze plaatsen/tijd variabel kunnen zijn in functie van de doelstellingen.

Ook voor wat, meer specifiek, de GPMI “student” betreft, maken uw maatschappelijk werkers de keuze om die tot een jaar te beperken, wat kan leiden tot een periode die niet gedekt wordt door een GPMI, als er een te lange periode verstrijkt tussen het einde van het 1ste GPMI en de datum van ondertekening van het volgende GPMI.

Algemeen:

RMI dossiers met wisselende inkomsten (bv. ziekte-uitkering, werkloosheid, tewerkstelling, ...) dienen op de betrokken maand (her)berekend te worden. Een stand van zaken na bv. 3 of 6 maand met een éénmalige aanpassing of terugvordering is wettelijk niet toegelaten.

Er werd opgemerkt dat uw OCMW in dossiers met variabele inkomsten en bijgevolg ook een variabel aanvullend leefloon niet voor iedere maand de correcte beslissing neemt noch een correcte kennisgeving verstuurd aan de betrokkene. Voor elke wijziging van het toegekende recht, ongeacht in welke vorm, moet een nieuwe gemotiveerde en betekende beslissing worden opgemaakt en dit moet aangetekend of tegen ontvangstbevestiging worden bezorgd. In artikel 21 §2 van de wet van 26/05/2002 wordt gespecificeerd dat, wanneer de beslissing betrekking heeft op een som geld zij het toegekende bedrag moet vermelden, evenals de berekeningswijze en de periodiciteit.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Leefloon dossiers: het spijtig te moeten vaststellen dat het OCMW nog altijd de foutieve procedure toe i.v.m. de beslissingen en kennisgevingen (zie hoger) bij wisselende inkomsten ondanks dat deze aanbeveling al dateert van de vorige controle RMI dossiers controle uitgevoerd op 10 november 2021 voor het controlejaar 2020. Zoals hierboven beschreven, dient het OCMW de correcte werkwijze te implementeren voor alle actieve RMI dossiers. Zoniet worden de rechten van de cliënt geschonden.

5.2 Debriefing

Na de controles werd tijd gemaakt om de vaststellingen en aanbevelingen van de verscheidene controles met de Hoofdmaatschappelijk Werker en een aantal personeelsleden van het OCMW te bespreken. Tijdens deze debriefing konden de personeelsleden van het OCMW ook bijkomende vragen stellen aan de inspecteur.

6. CONCLUSIES

Algemeen richtlijn voor eventueel te weinig ontvangen toelagen: het OCMW dient de aangevraagde toelage aan de POD MI (op basis van de beslissingen) maandelijks te controleren en bij eventuele verschillen dit rechtzetten op de eerstvolgende maandstaat.

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 werkdagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie. Indien u de conclusies van dit verslag wenst te betwisten, gelieve alle bewijsstukken binnen 15 werkdagen per e-mail aan bovenstaand adres toe te zenden.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Bérengère Steppé